

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-utvar 1. emelet, a külső folyosón.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék mellett Neumann-háznak utczára nyíló helyiségben.
Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnepe- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz horváta:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy óra	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy óra	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Az új igazságügyminiszter.

Arad, június 26.
Először volt alkalma az új igazságügyminiszternek igazságügyi kormányzatunk nagyon is kívánatos reformjáról némely irányban nyilatkozni, s constatalhatjuk, hogy nyilatkozatai általában megnyugtató hatást tettek. Három interpellációra felelt, s mi az utolsóira adott válaszával kívánunk elsősorban foglalkozni.

Nem volt minden alap nélküli az a panasz, hogy az ügyvédi kar bizonyos mostoha bánásmódban részesült az igazságügyi kormányzat részéről. Hogy az új igazságügyminiszter ennek tudatával bir, bizonyítja az az kijelentése, hogy egész komolyan kíván az ügyvédi rendtartás reformjával foglalkozni és lehetőleg a jövő ülésszakban akként terjeszteni be az erre vonatkozó javaslatot, hogy az még az országgyűlés berekesztése előtt tárgyalható legyen.

E kijelentés után remélni lehet, hogy az igazságügyminiszter egyéb az ügyvédi karra nézve sérelmes és hátrányos intézkedések megszüntetésére is törekedni fog. A boldogult igazságügyminisztert talán a legjobb akarat vezette sok olyan intézkedésben, melyek ellen azután az ügyvédi kar panaszzal lépett fel, de az évek tapasztalása megmutatta, hogy ez intézkedések a közérdeknek és a nagy közönségnek semmi nevezetesebb hasznára nem váltak, s mégis mélyen sértették az ügyvédi kar érdekeit.

Az igazságügyminiszter igen üdvös dolgot fog cselekedni, ha az ügyvédi karnak, értelmiségünk ez igen tekintélyes tényezőjének megnyugtatóval minden keserűséget megszüntet. Államunk nagy érdeke az, hogy a közönséggel együtt azok állását, kik tanulmányaiknál és társadalmi helyzetükkel fogva hivatva vannak arra, hogy politikai és szellemi közéletünknek támaszait képezzék.

Ugyanez ülésben még egy másik igen megnyugtató kijelentést is tett a miniszter. Azon interpelláció alkalmából, mely a díjnokok sanyaru helyzetére és nagyobb számú elbocsátására vonatkozólag tette, a miniszter kijelentette, hogy amennyiben a közszolgálat érdekei megengedik, az államszolgálat terheit viselő, de annak jótétevényeiben nagyon csekély mértékben részesülő díjnoki kar iránt rokonszenvvel viseltetik és a mit érdekükben megtenni lehet, szívesen megteszi. Így már 44 törvényszéknek indokolt felterjesztésére összesen 45 ezer

forint hitelt engedélyezett, továbbá a törvényszéki elnököket felszólította, hogy a díjnokokat a szünet alatt is czélszerűen alkalmazzzák, sőt tovább is ment, amennyiben úgy mint már egy ízben elődje is tette, figyelmeztette az elnököket azon irányban is, hogy a már állandóan alkalmazott díjnokoknak esetleg két heti szabadságjót adhatnak, s így némileg ők is részesülhetnek azon csekély előnyben, melyet az állam tisztviselői nagyobb mértékben élveznek.

Tanuskodik ez az igazságügyminiszter humanus gondolkodásmódjáról. Az ellenzék fővárosi legtekintélyesebb közlönye is azt mondja, hogy a humanismus minden igaz barátja, s a szellemi haladásunkon örvendeni tudók csak örömmel vehették tudomásul az igazságügyminiszter nyilatkozatát.

Az csakugyan nem áll érdekünkben, hogy az elégtelen elemeket szaporítsuk még azokkal is, kiket különben a közszolgálatban hasznosan alkalmazhatunk, s a kiket mégsem tehetünk a napszámosokkal egy sorba, mert bizonyos szellemi előképzettséggel kell birniok. Nem kaphat mindenki olyan állást, mely ismereteinek megfelelő.

A díjnoki kérdés ilyen humanus megoldásával az igazságügyminiszter fegyvert vesz ki azok kezéből, kik mindent felhasználának a társadalmi rend elleni izgatásra.

A harmadik nyilatkozatot az antisemitaizmus interpellációra tette az igazságügyminiszter. Az interpellatio ugyan is bizonyos czélzatossággal sürgette a büntető törvénykönyv revidióját még oly irányban is, hogy a bünyügi statiszticában a zsidók arányát különben is megtörténik, a miniszter csak a revidióra nézve jegyezte meg, hogy komoly tanulmányozás tárgyává kívánja ugyan tenni a büntető jogszolgáltatást és annak fejleményeit, azonban nem látja még elérkezettnek azon időpontot, miszerint egy törvénykönyvnek alig néhány év előtt történt életbe lépte után annak gyökeres revidiójára nézve javaslatot terjeszszzen elő.

Ebben aztán megnyugodott az egész kar, csak az illető antisemitaizmus képviselő nem, aki a zsidók elleni kifakadásokra használta fel az alkalmat. Vajjon mikor érnek véget ezek az izetlenségek?

A képviselőház ezen ülése örvendetes tanuságot tett arról, hogy igazságügyi kormányzatunk jó kezekbe van létéve, s az utóbbi évek alatt tapasztal-

talt hiányok és sérelmek orvosolva lesznek. Nekünk szabadelvű pártiaknak különös okunk van efelett örvendeni, mert az igazságügyi kormányzatban mutatkoztak olyan ferdeségek, melyeket védeni nem lehetett.

Tisza Kálmán miniszterelnök tegnap este Komáromba utazott, hol a dunántúli reformatus egyházkerületi convent ülésén vesz részt. A miniszterelnök Komáromból rövid tartózkodásra Bécs-be utazik.

Statistica az országos képviselőválasztók számáról. Az országgyűlési képviselő-választók összes száma az 1885-re érvényes ös zseírás szerint 358.001 volt — ezzel szemben az 1886-ra érvényes névjegyzék szerint csak 830.313 választó iratot össze, ami 27.688 apadást mutat. Tetemesebb apadások az előző évi eredményhez hasonlítva, a hivatalos adatok szerint a következő megyei törvényhatóságokban mutatkoznak: és pedig kevesebb lett a választók száma Bács-Bodrog megyében 1510-ről, Aranya megyében 1169-el, Bars megyében 1115-el, Bihar megyében 1563-al, Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében 2364-el, Szatmár megyében 1854-el, Torontál megyében 2213-al. Ezzel szemben több és kevesebb szaporodás mutatkozik Borsod megyében (241), Hunyad megyében (271), Jász-Nagy-Kun-Szolnok-m-ben (967). Legtöbb választó iratot össze Krassó-Szörény megyei karánsebesi választókerületben és pedig 7096.

A közigazgatás reformja. A törvényhatóságok által miniszteri jóváhagyás alá terjesztett minibusz szabályrendeletek, melyek a törvényhatóságokról szóló törvényben foglalt rendelkezésekkel szerves összefüggésben állanak, mint a — Magyar Közigazgatás — írja — ez idő szerint nem tárgyalatnak érdemileg a belügyminiszter által, hanem a már országgyűlésileg megalkotott új közigazgatási törvények életbe léptetésével együtt a közönség tudomására érdeklődés elintézését nyerni.

A nagy-szebeni görög-keleti egyházcongressus pénteki ülésén tárgyalta a lényegesebb vita nélkül tudomásul vette a metropolitá-consistorium jelentését; azután többrendbeli kérvényt intézett el.

A testi fenytitek.*

Nem népszerű thema. De ez nem akadályoz abban, hogy ki ne mondjam azon szilárd meggyőződésemet, miszerint a kor humanismusa akkor, amidőn a nevelő (szülő és tanító) kezéből kiesavarta a vesszőt, hite szerint a sötét századok és preceptorát, sokkal több jókaratot, mint körültekintést, bölcseséget tanusított. Az emberiség jobb érdekei ezen uton nem lőnek kellőleg megőve.

* Közöljük e cikket, mely sok elfogadható érvel védi elfoglalt álláspontját, — részünkről azzal a fenn-tartással, hogy szívesen nyitunk tét az ellenzék nézetek nyíltávitásának is. Szek.

„Meg voltam ígérve, legyőzött. Csak öt láttam, csak az ő fuvalhangját hallottam. Kérdősködtem, lóttam-futottam, míg végre csakugyan beteljesült szerelmes szívemnek legfőbb vágya, megismerkedhettem az én anyagi Rózámmal. Héj ha akkor tudtam volna, milyen kegyetlen bűnhődése lesz határtalan szerelmemnek. Látogattam strübbekbe kezdték lenni; mind nagyobb mérvet öltött szerelmem. Rózák is folyvást szívesebben fogadtak és egyszer, de hiszen mit meséljen nekem, tudod te azt ugyis kivülről, egyszer aztán, mikor egyedül találtam, markomba ragadván kisci kacsóját, egy Rómeónak is becsületére való mozdulat után, csak annyit tudtam kinyögni, hogy: igen? Ó meg előbb rám nézett komolyan, de igazán komolyan, azután elmosolyodott és — oda borult a nyakamba; én meg — beborítottam hosszú, forró csók jaimmal. En voltam a legboldogabb ember. Mamák beleegyeztek. A kézfoga a legközelebbi unep estején volt megtartandó. A tony fontosságánál csak az én arczom volt komolyabb. Meghócsatász, kedves barátom, pénteken születtem, hiába, azt sohase felejtettem el. Az a pénteki nap üldözött folyvást addig is, az esiklándozott most is. Boldog voltam, ha egy óra is elmúlt baj nélkül. Végre „felvirradt a dísz nap hajnala.” Hozzá fogtam a készülődéshez. Tizenhatforintos laceszimánat régen kitakarítottam. Megérdemelt, hiszen csakis általa ismerhettem meg egyetlen szép kedvesemét. Mikor aztán az ideje elérkezett, ünneplőmben vágtam magam és megindultam az utra, a melynek végén boldogságomat voltam magamhoz lánczoló egy hosszú, tövösséggel teli életre.

„Alig megyek azonban tíz perczig, midőn a koromszetőben puff, belehagok valami tédig érő pocsolóba. Nos képzheted, mit éreztem akkor. Ugy lucskos... nem mehettem a kézfoga. Egy hosszadalmas szóvirág után tehát, melylyel átkozott pénteki

Igazolják az állításomat az erkölcsök általános lazulása és azon szomorú körülmény, hogy börtöneink mind szűkebbek lesznek vendőgeik befogadására. A psychologus, physiologus és statisticus, hiszem, alig mondanak tétel- lennek ellent.

Nem szabad megengedni, hogy e kérdést lezörítsék a napirendről, s az a tény, hogy még napirend tárgyat képezheti, nézetem szerint, semmiképpen sem képezhet vádat a népiskola, a modern iskolai nevelés ellen. Tudvaleg bizonyos körök kedvenc vészparipája, mindenkinövésért a modern fellegás igényeinek megfelelőleg berendezett mai iskolát odaillatni bünbaknak. Czímtevesztett szemrehányás. Mert annak, hogy a szülő ház anyki hibát halmoz össze a gyermek nevelés lélekemelő munkájában, (hogys ne, mikor nem a nevelés, hanem az ösöktől átvett sablon az utmutatója!) nem mi vagyunk okai. (Tán nem szükséges ehelyütt külön kiemelnem, hogy mindenkor illő tisztelettel viseltetem a dícséretes, de ritka kivételként álló ama szülők iránt, kiknek gyermekeikben az emberi méltóságnak helyes fogalmain keletkezett tudatát sikerült felebrésztienök, s kik szerencsésen találkozó tisztán nézet és élénk érzék révén képesek is arra, e tudat felemelő varázsát velök megéreztetni.) Mondom, ha e helyzetből, melyet a szülő nevelői avatatlansága teremtet, a népiskola levonja, a mint le is kell vonnia, a consequentiákat, ezért nem illehet minket vád méltányosan, egy csepp igazságszeretettel legalább nem. De hát nem recriminálni, hanem egy-két szóval a czimben megjelölt nevelő-eszköznek védelmére kelní czéjja e szerény soroknak.

A tulhajtott humanismus barátaitól, kik a testi fenytitek tartalcik nélkül perhorrescálják, kérdem, mit tegyen az iskola olyan gyermekekkel, kikben a szülők a becsület-érzést, azt a finom érzékenységet, mely főörömét a mások helyeslésében, elismerésében találja, mely féla másokrosszalától, nem iparkodtak eléggé korán, esetleg sehogyan kifejlesztteni? Mire jut ilyen növendékek szemében, ha a humanismus barátai, akik a testi fenytitek híveit, a humanismus nevében azt a gyermeket, ki értelmileg megközelíthetetlen? Vesszi azt, kit a sziv melegevel konoksgátlól s erkölcsi elvadásztól ki nem emelhetek, meg nem lágyíthatok, nem kormányozhatok? Nekem azon és éppen nem ritka esetben, ha az érzelmi vágyak hatalmának odadobott s azzal megküzdeni nem akaró, vagy nem tudó gyermekemmel, illetve tanítványommal meg nem érthettem a helyes magaviselet fogalmát, nem lenne szabad legjobban értelmezett jövője s boldogsága érdekében, megfásult lelkét erőszakos eszközzel, a büntetés végeztelére a szükséges kelemetlen inger felindulást biztosító erősebb fenytitek alá vetnem? Ki vállalja el azért a felelősséget, ha csak egy lélek is elvesz azon okon, mert elmulasztám a végső eszközt alkalmazni a (humanismus-ss-ai értelmében), melylyel pedig még visszarúghattam volna az örvény szélével? Hadd lássuk, hol van az, ki ezért követlenül felelni mer? Persze, sokkal könnyebb plausibilis érvekkel és egy bizonyos mumusszal az ellenkező

véleményt vallók és realizálók becsületé szárdékát gyanusítani, jó nevet beszennyezni, az iskolát terrorizálni, mint a következményekért személyi felelősséget vállalni.

A paedagogia hazájának nagy költője, Goethe is feljajdult, midőn a tulhajtott humanismus szószólói, az emberiségnek koraszülött megváltoit, a vessző, a fenytitek felre-telét követelték: „... den Schüler sollte der Meister etwa nicht züchtigen, wenn er nicht merkt und übel bestelt? Sollte man nicht die Knaben bestrafen und ginge der Leichtsinn, ginge die Unart so hin, wie sollte die Jugend erwachsen?“

A nevelő (szülő, tanító) nem alkalmazkodhatik sem egyes eszadók ferde nézetehez, sem kizárólag a kor bizonyos szelleméhez (hacsak önző indokokból nem); neki az örök erkölcsi törvény szikláján kell állania s a gyermekben az erkölcsi személyt, az egységes személyt tekintenie. Az anyag azonban, melyet a szülői háztól vesz át az iskola, fájdalom, igen sok esetben olyan, hogy azzal igyekezetem, belőle erkölcsi individumot képeznem, vajmi gyakran meddő maradna. Virágzó fa, melynek nincsen gyümölése — nem lehet ideálunk, sem missziókn, ilvet tenyészteni. Itt a dilemma: a jelen század az ő beteges, mert egyoldalú fellegásában brutaliznak, az emberi méltóságot lealazának declarálja, ha az iskola a sajnálatos viszonyokat nem ignorálhatja, kényserítve van, bár csak a legkritikább esetekben, a testi fenytitek hatátdján, oly eszközöz nyulni, mely ellen a jobb érzés e gyébként teljes joggal indignálódhatik és tiltakozik is; míg meg a többi között Luther, az egyén méltóságának jeles védője, axiomául állította fel: „Az alma mellett tartasuk a vesszőt is.“ Kire esküdjünk hát? Vagy lássak okot benne szégyenkezni azon, ha Cicero-val vallom: „Az atya (tanító), ki gyermekét (tanítványát) szereti, lenyiti is?“

Bocsánatot kérek, hogy ennyire s ily hosszú kitéréssel mintegy motíválni bátorkodtam álláspontomat. Mert, eszedem, könyves dolog am manapság, a mikor a népbologiatásnak annyira apostola van, a vessző (s nem a b o t) létjogosultságát feszegetni, hát talán, talán, ilyes vakmarósságot sehogyan erkölcsi érvekkel rendelkező szülőköl meg igen számosan. Kik? Vélnek egyet beismernük azt, hogy az erkölcsi hibák orvoslására nem mindig és nem minden esetben elég a szülői szeretet, s különösen nem ajánlatos azon ut, melyet a szülői v a k szeretet jelöl ki.

Helytadrán tehát a testi büntetésnek ott, ahol és akkor, a mikor még néhány szóval kívánunk vonatkozni e kérdésnek kenyesebb oldalára u. i. mely arról regél, hogy mi m o d o n szol g á l t a s s é k a k. Al-talán azt tapasztaltam, a szülői házban ugy, mint az iskolában, mindkét helyütt a végrehajtás módja szokott az lenni, a mi a közfelfogásban a kárhözható itéletnek tért nyitott. S az öreg hiba. Nem az itélet a hiba, hanem az annak alapul szolgáló felszeg eljá-rás. A szülői házban és az iskolában (fájda-lom, éppen nem sporadice) u. i. az a fel-fogás dominál, hogy a büntetés rettene-tessége köleszőző annak hatást. Ez a le-hető legszerencsétlenebb kiindulás. Már pedig

A feltalálhatlanok.

— Regény. —
Írta: Pernet Frigyes.
XVII.
Szerelmi program.
(32-ik Folytatás.)

„Ez bajosan egyeztethető össze.”
„De igen! Ede hirtelen megjelenése, durva támadása vagyonom ellen rönkivil felizgatott, azonban melyebbre ható fájdalomról szó sem volt.”
„Ezt értem”, mondá Agoston, férjének bármí otrombasága alig képzeltetett önre nézve meglepetést.”
„Igaz van. Meg akartam tőle szabadulni és biztosítva lenni toladok érintkezéssel. Ezért fordultam önhez, természetesen igen beható tanakozdások után és bevallom azért is, mert egyszer hallottam önt a törvényszék előtt beszélni, és meg voltam győződve, hogy ügyemet jó kezébe tettem le.”
„Remélhetőleg eddig még nem volt oka ezen meggyőződésed megbánni? tréflődzött Frank.

„Ez kényes kérdés! Nem tudom biztosan, hogy nines-e mégis egy okom; de erről majd később beszélünk.”
„Ezt megjegyzem!”
„Jól teszi. Hanem örökös megjegyzéseivel és közbeszólásaival egészen kihoz a sodromból. Még néhány perczig komoly, nagyon komoly szeretnek maradni, mert most már egészen mas érzület fűz önhez, nem — könnyen ébredő hisztus.”
„Hát feleleteimet csak gondolni fogom és nem mondom ki.”
„Akkor” folytát Sylvia, „nem kevésbé voltam büszke arra, hogy egy általános di-csért jogász, egy mindenütt csodált szónok részvételű dícsélkedtem. Ez éraz fokozódott, midőn az ön iránt való érdeklődésem

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Június 26.)

Az én barátom.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Gesztli Armin.

Sokan kérdezték már tőlem, vannak-e barátjaim? Mindannyiszor azt válaszoltam: lehetnek. Most meg, mikor a sors elbucsznom kényszerített, — ha csak makulányi időre is — attól a társaságtól, melyben voltakép barátjaim is leledzőnek, azzal állottak elő, hogy ha már nem nevezem meg őket, de — írjak rólok. (S valjuk meg, nem csekély hiúság kell ehhez is.) Így aztán azon alternatíva előtt állok, hogy vagy összekeresem azokat, kiket barátjainak nevezhetnék — és az már elég baj, mikor keresni kell őket — vagy nem. Ha kutatok utánuk, még megse járom, hogy egyet se találók; ha meg nem keresem össze őket, akkor... erre csak a lélektan respondáljon. Ugy teszek tehát, hogy egyik kebelapításom élményeiből állítok fel egy esetet axiómának, abból aztán közösen vonhatjuk le a morált. — Móká Bandi víz pajtásom volt, jól egyeztünk mindig. Egy-egy titullussal megtiszteltettük egymást hébe-hóba, de a jó egyetértést nem bonthatta meg semmi. Pénteken szünetelt, a zavartalanabb szokása, hogy mindenkit bar-legszemből nevezett. Mikor egyszer megkérdez-rájának nevezett. „Mikor egyszer megkérdez-tem, miért praktálja ezt a furcsa szokását, egészen komolyan azért mondá: „Lásd barátom, megvan mindennek a maga oka. Van rátom, megvan mindennek a maga oka. Van az én multamban egy furcsa, de igen szomorú momentum, attól kezdve nevezek én mindenkit barátomnak. A dolog úgy történt. A grammatikát végeztem éppen Nagyváradon, midőn be-

Lapunk maizszámához egy fél iv melléklet van csatolva.

által 23517 darab részvény tételt le. a közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes. A gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Szél Akos jogtanácsos, a jegyzőkönyv hitelesítésére Szathmáry Gyula és Rusz János bíztattak meg. Ezekután átérve a napi rendre, elnök az igazgatóság jelentésének felolvasására Boros Béni igazgató főnömrőket kérte fel. A jelentés, melyet lapunk közgazdasági rovatában kivonatban közlünk, felolvasatva, Szél Akos a felügyelő bizottságok jelentését olvassa fel. A jelentés tudomásul vétettek, az igazgatóság jelentésében foglalt s a tiszta nyereségy hovatartozására vonatkozó indítvány elfogadtatott; a felügyelő-bizottságok a felmentésü megadottak. Ennek megtörténte után elnök bejelenti, hogy az új alapszabályok értelmében a két (körösölgyi és csanádi) felügyelő-bizottság helyett, egy új, három rendes és egy póttagból álló felügyelő-bizottság alakítandó. Ajánlja a bizottságba Heinrich Sándort és Varjassy Józsefet rendes és Dániel Lászlót póttagnak. Az ajánlat egyhangulag elfogadtatván, a bizottság így alakult: Heinrich Sándor, Varjassy József megválasztott rendes tagok Kohányi Mór az államkincstár részéről kinevezett rendes tag és Dániel László póttag. Ezzel a gyűlés véget ért.

Nagy ebéd volt a Vásárhelyi Béla urnál az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése alkalmából. Az igazgatóság tagjai és számos vendég volt hivatalos. **A vízvezeték és szivattyú-telep.** A m. kir. államvasutak igazgatósága által az aradi állomás vízzel való ellátása céljából készített szivattyú-telep és vízvezeték közgazdasági bejárásáról szóló jegyzőkönyvet a tanács azon javaslattal terjeszti be a közgyűléshez, hogy a szivattyú-telep által elfoglalt területet a város ne követeljen hasznosbort, csupán a város tulajdonjogának elismeréséül fizessen a vasuti igazgatóság évenként három aranyat.

Közimunka-kiállítás. Csak a napokban emlékeztünk meg a templom-utcai leányiskola kézimunka-kiállításáról, mint a melynek eredménye teljesen megérdemelte az iskolai hatóságok elismerését. Tegnapi az állami felsőbb leányiskola két osztályának kézimunka-kiállítását volt alkalmunk megismerkedni, melyről igazán elmondhatjuk, miszerint nemcsak határozottan túlszárnyalta az intézetnek tavalyi ilyenmű kiállítását, de a nehezebb fajú izléstelen kézimunkáknak oly gyönyörű nyelvet tárja elénk, melynek megtekintését mindenkinek, ki az ily munkák iránt érdeklődik, valóban kár volna elmulasztania. Az intézet kézimunkatanítóje Jász Margit k. a volt. kinek ügyzetetéről és szakképzettségéről a kiállítás a legjobb bizonyítványt nyújtja. A fehérművarrás minden fajta képviselve van itt. A kézi- és gépvarrás egyaránt. A növénydekek mindenike több munkával szerepel a kiállítás között, a kiállítás felhívására van előlírva, maga szabja is, amint hogy a magasabb rangú intézetben a főszint a szabászatra lett fektetve. E tekintetben a növénydekek annyira haladtak, hogy mindenik egy teljes öltözetet szabott ki és készített el magának. Ezek a csinos ruhák legszebb tárgyai a kiállításnak. Szép sikert értek el a fehér himzes terén és dícsérettel kell megemlékeznünk a szorgalmi munkák gyönyörű szereplő kerekmunkáiról. Képvisele van továbbá itt a rojtosművészet és színes kivarrás is, és végül meg kell még emlékeztünk egy székről, mely a tanítványoknak a székes terén ügyességére vall. Egyik legszebb osztálya a kiállításnak a permetmunkák csoportja. Egy egész sereg asztal-album, falikör, tábla, névjegytáró van itt elhelyezve, melyeknek feltétel a legcsinosabb alaku permetminták vannak kidolgozva. A kiállítás egy bő rajzgyűjtemény zárja be, mely több igen sikerült festményt is tartalmaz. A kiállítás több napon át nyitva marad.

Egyetemiek bálja. Az aradi illetőségű budapesti egyetemi polgárok tegnapi este kezelték alakították meg a júliusi rendező bizottságot. Elnökök: Vannay Gyula, alelnökök: Spilka Antal, pénztárosok: Nachterbel Ödön, ellenőrök: Szinossy József, jegyző: Kohányi Győző választottak meg, míg a szűkebb körű rendező bizottságba: Bejczy Arpád, Heim Bertalan, Babó Andor, Green Nándor, Kovácsics Ferenc, Nattland János, Winkler Vilmos, Stork Lipót, Senk Ferenc, Reményi Dezső, Zboray Miklós, Ottlik Géza, Hofbauer Aurél, Solyom Andor és Flek Károly választottak be. Az értekezleten továbbá határozatba ment, miszerint a táncmulatság július 8-án esteleg 10-ikén tartatik meg s a tiszta jövedelem felérésében a város-kereszt-egylet aradi fiókja, felérésben a polgári jótékony neogylet javára fog fordítottani.

Tornaünnepély. Az aradi kir. főgymnasium és állami főiskola növendékei f. évi június 28-án d. u. 6 órakor a lycum tornatermében torna-ünnepélyt rendeztek, melynek műsora a következő: 1. Bändgárdoriat; 2. Kigyoronulás, ellenőrnél 8-as sorokból képzelt nyitott oszlopba. 2. Szabadgyakorlat. 3. Állásjárás szertornázás 11 csapatban. 4. Iskola és szabadviszál (vívótorrel és karddal). 5. Versenyek: a) VII. osztály távolugrás, b) VI. osztály magas ugrás, c) V. osztály mászás. — Ezen napégyre a közönséget ezután is meghívja a közönség.

Aradi állami tanítóképző intézet. A tanítóképző intézetnek a képzési vizsgálatok elnökelete alatt és Szathmáry János és Tiszti Lajos igazgatók jelenlétében. Képesítő vizsgálatok eredménye a következő: a) 14 tanító-jelölt, ezek közül 6 jelenlegi tanító, b) 2 előadásos eredménytel. A vizsgálatok általában kiválóan sikerültek, ennek folytán Tiszti Lajos javadalmazására az igazgató

tanács jegyzőkönyvileg adott kifejezést elismerésnek Kerner Péter igazgatónak és a tanári karnak, a növendékek vezetőségben kifejtett ósadozó buzgalomukért.

Adótszint tanár. A hivatalos lap tegnapi közlése szerint a temesvári pénzügyigazgatóság Szalay (Szeitz) Alajos tanárt, a fehértémplo mi magyar királyi adóhivatalhoz — ideiglenes minőségben — VI. osztály adótszinté nevezte ki.

Enekvizsga. A templom-utcai leányiskola diszternében tegnap nagyszámú közönség hallgatta végig a templom-utcai leányiskola felsőbb osztályainak enekvizsgáját. Az iskolaszék részéről jelen volt Institoris Kálmán vizsgálóbizos. ki a Mátyás királyi igazgató orgonakísérete mellett szabatosszhangban előadott énekeiket meghallgatása után elismerését fejezte ki a vizsgálat sikere felett.

Rózsá tolvaj. A városligeti kertész a napokban arra a tapasztalatra jutott, hogy a ligetből eltűnedeznek a legszebb rózsák. Felvette magában, hogy nyomára jún, kinek a révén tűnnek el a nagy gondal apolt szép virágok. Lesbe állt, s tegnap csakugyan sikerült is lefűlelni a tolvajt, Szilágyi Antal korhely csavargó személyében, ki egész öltözeteket eszopt az innen ellopott rózsákkal, végre azonban elérte a fátum, s most már a hüvösön ül.

Önérzetes perences inas. Lukács József napzámos összeállított tegnap délután valami perences inással s egy falkegítést tövében elkezdtek kraszajálni. Egy ideig folyt a játék esendesen. Később azonban, mikor Lukács urannak fogyatták voltak a kraszajjai, gyanuba fogta a pereczet, hogy nagyon bőven mérte az araszt. Annak sem kellett egyéb, erősen védelmére kelt a megsértett bücsületnek s mikor már nem győzte szóval, bieskát rántott a labjzsebből, azzal kezdett argumentálni, s Lukács uramon keresztbe, hosszabbá jókat hasogatott. Mikor pedig annak ordítására emberek közeledtek, míg egy jót szűrt karjába s aztán illa berek, úgy eleredt, hogy a szellő sem ért nyomába. Lukácsot sulyosn sűrűlve a kórházba szállították, a pékinst a rendőség körözi.

A magyar országos tüdőoltó szövetség központi választmánya Follmann Alajos elnöklete alatt ülést tartott. A titkár bejelentette, hogy a tüdőrendszert törvényjavaslat ügyében újabb nem történt semmi. A Fiumében aug. hó 19—22. napjan tartandó congressusra vonatkozólag Nikora titkár jelenti, hogy a bejelentési határidőt meghosszabbították. Eddig ezren jelentkeztek résztvevők. Az albizottság most az elzárólagos munkálkodatok leszek elfoglalva. Végül tudomásul vették a pénzüri mérleget és titkári jelentést, az utolsó választmányi ülést tartását Fiumében, a közgyűlés előtti napra tűzték ki.

Csatornázás és kövezés. A városi mérnöki hivatal beajánlotta a tanácsnak, hogy a Rákóczi-utca egyrészesnek, a fútnak a Karolina-utczáig terjedő részének átkövezése és csatornázására vonatkozó tervét. A tanács a tervezetet kiadta a közvevő bizottságnak, azzal, hogy a munkák árjelés utján vállalkozóknak kiadassanak s mielőbb elkészíttessenek.

Övintézkedések a cholera ellen. Temes megye alispánja megkereste a temesvári hadtestparancsnokot, hogy tekintettel a cholera-veszélyre, a Triestben állomásozó temesvári ezredtől tömeges szabadságoltságról pedig mindenkor értesítessék a hatóság az övintézkedések megtétele végett. Az alispán egyszermint felterjesztett a közlekedési miniszterhez az iránt, hogy a Triestben állomásozó katonáink által a megyében lakó hozzátartozók számára menesztett küldemények a beérkezési állomáson fertőtleníttessenek.

A Dániel-féle betörés tettesét. Baumann Józsefet, ki a múlt vasárnap történt elfogatása alkalmával a Marosba ölte magát, Pécskán tegnapelőtt este kifogták. Az aradi rendőség a személyazonosság megállapítása végett egy rendőrt és egy asszonyt küldött Pécskára, kik a betörőt őserik.

Telekkönyvi átíratások. Azzal Soma eladja az aradvárosi 97. számú tjkönyvben bejegyzett belváros, Zsófia-utcai tres telkét dr. Kronstein Vilmosnak. Barna Szávu eladja az aradvárosi 3705. számú tjkönyvben bejegyzett 1240 négyzetöölgyi szántóföldjét Nyomásköz-dűlőben Burján Arszának. Tóth Mátyás eladja az aradvárosi 2649. sz. tjkönyvben bejegyzett 3 hold 340 négyzetöölgyi szántóföldjét Nyomásköz-dűlőben Luczay Helena, férj. Otyán Mihályonak. — Ifj. Lukács György átrubázta az aradvárosi 670, 1016. és 2225. számú telekkönyvekbe bejegyzett belváros, kápolna-utcai 26, 27. és 28. — továbbá Damjanich-utcai 4. és végre Pernyáya külváros, választó-utcai 31. a számú ház és telket, neje szül. Bekis Erzsébetre. — Oana Petru és neje szül. Mihálkovits Mariceza eladják az Arad városi 1922. számú tjkönyvben bejegyzett Pernyáya külváros, kápolna-utcai 30. számú ház és telküket, Dániel Lajosnak. — Özv. Dallos Elekné szül. Káizler Amália, és Avarly Ferencné szül. Dallos (Clementine) eladják az Arad városi 1529. sz. tjkönyvben bejegyzett belváros, kápolna-utcai 29. számú ház és telküket, Babó Imre és neje szül. Korda Máriának.

Beküldött. Egy tengely-vascsavar (Axonmutter) találaton. A tulajdonos béveletl Azaral Sándor. (völt szep-) utca 7. szám 1. emeleten tudat meg.

Biharmegyei hírek. Weinpolter Gusztáv a nagyváradi társas élet egyik közéletében álló alakja, ki több zenévelvélvél általános felhűnést keltett, éle 36-ik évében f. hó 23-án elhunyt. — Kinos jelenet. A nagyváradi belényes-vaskövi vasút részvény-társaságának pénteken tartott ülésén egy kellemetlen incidens fordult elő. Urbán Hugó részvényosa ugyanis nemcsak elárthat beszélni, mire hr. Dóry elnök megvonta tőle a szót, kijelentve, hogy miután Magyarországon a magyar a hivatalos nyelv, más nyelvet elölésen sem tarthat meg. — A vaskövi járás bírói bírósági börtönből folyó hó 6-án megszökött Gábor János a felszár-

a Királyhágón túl egy erdőben Kónya Sámuel és Seiferth János tolvánfalvi csendőrek által elfogottak, és folyó hó 20-án erősen meglánczolta Vaskohra kiserített. — A bihari megyei tanfelügyelőség egy általános tanítói segélyegylet létesítésén fáradozik.

Hazánk és a főváros.

Bilincsekbe vort plebános. Zólyom-megye Bacur községében f. hó 22-én Truhly kath. plebános este, mikor már jól besötétedett, kinézett löherésébe, melyben a napokban tolvajok garázdálkodtak. Ez alkalommal nem látott ugyan senkit, de jónak látta jisztesül, magával vitt puskáját elsűtni. A lövés zajára elősietett az éppen akkor ezírkáló csendőri őrszék és megállásra szólította föl a papot, ki azonban ekkor futni kezdett. A csendőrök ismételve szólították fel, majd pedig azzal fenyegettek, hogy lönek. Erre a pap visszafordult és fegyvert a csendőrök egyikére elűtötte, ki a lövés által talála elesett. Társa a pap után lött, ez azonban éppen akkor egy árokba bukott, úgy, hogy a csendőr golyója fölötte süvített el. Később azonban a csendőr a papot elfogta és bilincsekben a csendőrtanyára kísérte. A csendőr sebe állítólag nem súlyos, a plebános panszláv hírből áll, hajdan szerkesztője volt az „Oról” panszláv lapnak.

Vakmerő rablók. A Trencsén közelében levő sztebniki állomásra — mint Pozsonyból sürgönyzik — péntek éjjel 12 órakor álarozos rablók törtek be. Bedgyias vasuti állomást 8 kérészurással életveszélyesen s az állomást mállhatót könnyen megszebezték. Ezután az előkeresett kulcsokkal a pénztárt akarták fölnyitni, de a közelő vonat elriasztotta őket. Pozsonyból és Trencsénből hivatalos küldöttek ment a helyszínére. Az állomáston Nagy-Szombatban volt a merénylet elkövetésének.

A primadonna sajtpótera. A kassai esküdtészek pénteken tárgyalta Erdélyi Mariette színésznőnek a „Pannonia” című újság ellen indított sajtpóterát. A vádlott Wurm Viktor hírlapíró volt. Az esküdték nem vétkesnek nyilvánították a vádlottat, kit ez alapján a bíróság is fölmentett s a panaszosnót elmarasztalta a költségekben. Az ítéletet a hallgatóság megeljenzte.

Véres verekedés a börtönből. Resiczáról írják: Az itteni városház börtönébe a napokban egy oláh embert csuktak, a ki állítólag földzési mániában szenvedett s mivel a városházán csak egy tömlőz van, időközben meg egy garázdálkodó fiatal szuhancot is melléje csuktak. Az örlt nemokára tetleg baltamánny kezdte a melléje csukott szuhancot, mire dulakodás fejlődött ki köztük, végül pedig a szuhanc a nála levő élvs kessel a szerenséttlen örlt gyomrát fölhasította s ezenkívül rajta meg több életveszélyes szurást is ejtett. Mikor az örk a nagy zajra a tömlőzbe bejutottak, az oláh már félél halva volt. Bevitették a kórházba, de az orvosok nem mondtak rá semmi biztató. A legényt törvénykezret elé állítják s valószínűleg azt a tömlőzartót is, a ki örlt embert másodmagig „szurkolt” meg „s” motoztatta, úgy hogy kus is marad náluk.

Szegedi hírek. Odry Lehel, a kir. operaház kitűnő művésze, a nyári szünet alatt Szegeden hangversenyt rendez. — A Tisza Szeged mellett szombat reggel 6-ta pad. — Az urnapi körmenetben mintegy 15 ezer ember vett részt. A körmenetet Németh József püspök vezette, ki a bérmaálkos miatt Szegeden dozótt. — A 46-ik gyalogezred Szegeden állomásozó II. zászlóaljának parancsnokát, Neumann Gott-hard őrnagyot nyugdíjazták, ezimzetes alezredesi ranggal.

Rövid hírek. Atália szerb királyné legközelebb pár napra Ajnácskóra, a báró Kemény Gábor miniszter tulajdonát képező fürdőbe rándul, de onnanviszát Szliácsra. — Milán szerb király augusztus 10-én fogadja Zihy Jenő szentmihályi biokán fog vadászát. — „A párisi gróf budapestben” ezim alatt tegnapi lapunkba mi is közöltük a „Pesti Hírlap” után, miszerint a gróf Budapestben akar letelepedni és megvetette a jelzőlogbankart az Európa-szálló E hir alaplatan. — A sioux-indiánok kik jelenleg a fővárosi állatkertben vannak, egyszaporítottak. Az egyik indiánm lebetegedett az újszülöttet vasárnapon keresztelik meg. Ez is látványosság lesz, amennyiben az egyik keresztelőt nagy indián keresztelő-mulatság fia követni minden-féle látóivalval.

A nagy vág.

Gyilkosság a temmban. Rómában a Dinamora-templomban rikosság történt a minap. Mialatt a pap a set mondta, egy Del Grandi nevű sicziaili telen az áhítatgokodók egyikére vetettnagát és törrel agyonszúrta. A gyilkost elkk és a sekrestyébe zárták addig, míg a dörség megjelenik. Ez idő alatt azonban gyilkos szoren-esen megszökött.

A párisi gróf buc. Azt a jelenetet, mikor a párisi gróf átva senatus határozatát tudató táviratot, Euból érkezett sürgönyök következőleg írje: Nemonrs. Alençon, Chartres, JoinvilleAumale herezek mind Euben voltak a uban. A párisi gróf a senatus tárgyalásairólunkat kapott értesítést és ezekből előre láa az eredményt. Keddén este 9 órakor a herk mind egyitt voltak az eui kastély könyrmében. Kétfel tiz órakor egy sürgöny b a szavazás eredményét. A párisi gróf adult hangon felolvasta a táviratot és így: „Megörtönt: osztörtökön utazom.” Ezután any peroznyi szünet következett; végül A hercegek és szavakra fakadt: „Legutóbb a gyávaaság.” A párisi gróf ezután két mondot nagybírtjának, amiért ebben-eben eljött, mire Aumale hercegek így fel: „Ezen nem csodálkoasható; nekem itt vályem és tudod, hogy mindig veled lesz perczben a

párisi gróf neje jött meg Luiza hercegnő betegyája mellől. A párisi gróf ért vett magán, de barátai közül néhányan könnyekre fakadtak. A grófné kijelentette, hogy követni fogja a férjét. A bucsuzásnál különös megindulást tanusított Charette Zsuzsánál. Szerdán reggel minden vonaton jöttek monarchisták Párisból, úgy hogy a fogadóknak nem lehetett őket elhelyezni és a tisztelőket magánházakban kellett elszállásolni. Déli 1 órakor „a gueux-k folyosóján” összegyűltek a hercegek és fogadták a Párisból érkezett küldötteket. A párisi gróf mindenkihez pár nyajas szót intézett és azt a reményt fejezte ki, hogy nemokára visszajön. Audifret-Pasquier hercegnék köszönetet nyilvánított a senatusban mondott beszédeért. Jelen voltak még Noailles herceg, Freppel püspök és Guizot tanár. Ma 9 órakor a gróf a cselődséget fogadta és attól bucsuzott. Majd misét hallgatott és ismét fogadta a küldötteket, köztük sokat a délvidekről és Elzaszból. Tizenegy órakor a gróf a saját és párthívei gyárainak munkásait fogadta. Dejeuner után a gróf 120 képviselőt és 50 szenatort fogadott. Mindegyéb incidens nélkül történt. A treporti hajósok gyászlobogót akartak kitűzni, de a praefectus ezt nem engedte meg. A walesi hercegek holnapra bejelentette látogatását a párisi grófnál.

A napolyi verivök. Napolyból írják, hogy ott az orvosi tudományok egy újabb virámványa, az állatvértetés egészségégi szempontból mindinkább általánossá válik. Minden reggel 8 és 10 óra között néhány száz, legnagyobb részét az előkelő társasághoz tartozó férfi és nő vándorol a vágház mellett elhelyezett ivócsarnokokba, a hol a meg teljesen friss, szinte füstölögő állatvért iszák. Az új gyógy-mód, melyet különösen a fiatal Boius és Reale doktorok terjesztenek, valószínűleg csodákat művel. Nehéz és sápkóros nők, histerikus rövid idő alatt egész frisekké, beteg öreg emberek erősekké és munkaképesekké lesznek általa. És így nem is csoda, hogy most már egy nagyobb szabású révívó-intézet alapítását tervezik.

Rövid hírek. A királyi felségé őszkor mielőtt a galicziai hadgyakorlatokra menne. Budapestre jön s innen utazik Galicziába: a hadgyakorlatokban 32,000 ember fog részt venni. — Vilmos császár vendégei. Emből távirják pénteki kelettel: Vilmos német császár látogatására délután ide érkeztek Wiesbadenből a dán király és János glüchsburgi herceg. A császár vendégeit a pályaudvar személyesen üdvözölték és aztán szállásra kísérték. Este ebéd volt a császárnál. — Bányászati szerezésellenesség. Frankfurt-ből távirják: Belford melletti Ronchampsban az ottani szénbányában „bányalevegő robbanása következtében borzasztó szerencsétlenség történt. Számos munkás életét vesztette. Eddig huszonöt holttestet ástak ki az omladékból; de a szerencsétlenül jártak száma tetemesen nagyobb. — A szerbiai kolostorok negyven ezer főgyűjtőszobát, közgyűjtőszobát rendezésére, hadjárataim megszervezésére és a fürdőgyógy-módot kénytelenek használni. — Allianceban (Ohio államban) az 1868-ban épült négyemeletes operaház összeomlott. Szerencsére senki sem volt benne. — Néger pap. Tolton Agost, néger ifjú több év előtt küldötte Baltes püspök az Egyesült-Államokból a Propaganda római intézetbe. Az ifju elvégezvén tanulmányait, fölmenteltetett s a napokban tartotta első miséjét szent Péter bazilikájában. Eiso papja a cath. egyháznak, ki a Unióban született.

CSARNOK.

Chinai életkép.

(Két közlemény.)

II.

A művelt nemzeteket is képesek bámulatra ragadni művészi furcsaságaik, s ezek kivételében emberfeletti kitartásuk által. A mogorvaság komoly nép tetteit is ez jellemzi, sőt ott még a gyermekek sem oly vidámak játékaikban, mint a mi kedves kicsinyeinké itthon. Ha ott a kicsinyek játékaikat meglessük, azt tapasztaljuk, miszerint ajkaikat egy mosoly nem deríti e közben, — a nagyokat utána-ziak mindenben a legszörnyűbb dolgok komolysággal, p. o. kedvenceik foglalkozásuk az ember életét végigjárásai szünetétől — haláljá, az utóbbi jelenet felgölköznek előszerzetettel a kis chinaiak, melyet aztán siralmas hosszadalmassággal, s a helyzethez mért komolysággal majmolnak végig. Nemkülönbön érdekes táplálkozásuk és étkezési módjuk, az első inyerőkötő undort keltő voltáról eléggé tanusodik, ha csak annyit mondunk, hogy egér, patkány, hízott macska, perze szakacs-művészettel asztala tálaiba, kedvencei falataikat képezi; a rovarok közül inycsiklandó különlegességeket képeznek az ugynevezett tsin-tsin bogarak, melyeket ropogásra rántva, vadcsavanyulábé tálnak asztalra, — a sült malacz azonban nemcsak nekünk, de a chinaiaknak is kiváló előétel, ugyannirya, hogy az árulja el a nagyuri konyhát, ha malacz minél gyakrabban kerül belé, s a vendégszeretnek is a legfőbb jele, ha vendégek azzal kínálatik, ekkor a szakács ünnepi köntösben maga hozza az asztalra s szeli szét szemmel láttára a sült malaczot, miközben minden jelenlévő örömtől ragyogó arczal várja a drága pillanatot, hogy azt élvezhesse. Megjárták több ízben európai utazók, kiket chinai előkelő kereskedők, sőt mandarínok láttak el szives vendégszeretettel asztaluknál. Ennek visszatartása azonos a legnagyobb megbántással, tehát ezt elfogadni kénytelenek voltak.

Egy ily alkalommal, midőn a pompásan díszített s szelén körül virágok és levelek között gyümölcsösel művészién készített ültak volna, — az ültak azt híven, hogy e díszítés fölött különböző gyümölcsökkel kezdődik az ebéd, — buzá fogtak annak előkelőéhez, azonban tévedésüket csakhamar észrevették, látva a szolgáskor megjelensét, terhelve a legzifrább s értékes talak sokaságával, melyek tartalma azonban apróra

vagdalt mivoltánál forva nagyon hasonlított egy máshoz. Most kezdtek csak szemlélődni, hogy ugyan miként fogják azt elköltetni? miután evésüket a tányérok mögött fel nem fedezhették; kénytelenek voltak tehát bevarni, míg a haziak példával járulnak elől, s hiták, a mint azok a terítők egy részét képező s minden személyre két tálaluk hosszú elefántcsont eszközzel ügyes gyorsasággal szedik magukba az apró kaszaszerű étket.

Most már a kínaiak nevetek a „művelt” európaiak felett, emezek ügyetlenkedésén s nem is késtek csodálatuknak kifejezését adni, főképpen mikor észrevették még azt is, hogy a tányérokat előzőleg fedett ezírfazott szellem-papírt nem tudták mire használni. Meg is kérdezték, hogy Európában egy „asztalkendőbe” többször is törülköznek? Ezt ok nem teszük, miután ez, szerintük a legnagyobb illetenség. Az iny-értek fogyalkozásai szemben annál nagyobb érdemük, mely gondolkodást eláruló, termelési képességük, ide nem számítva a művészetesegységüket, melyek közt legkiválóbb helyet mulafaragásuk fura és csontnemekből, mozaik rajzu, fényezett butorak, világírtú porcellán-ják stb. — foglalnak el. Az előbbeni kereszt-talviteleiben nem ismernek akadályt. Birodal-muk népességi túltöltöttsége, talpalatnyi parlagot sem enged, így nemcsak a talajt, de sőt hegyeket is átalakítanak termelő területé olyaténkép, hogy az aljtól a csucsig lépcsőzet és barantsimitus váltják fel egymást s ezt keresztul egyenletes utak hasitják a hozzáfér-tőség végett.

Utazók nem egy ily hegyet láttak, melynek szimmetrikus beosztásában a legduzsabb növényzet pompázik. Kényszerítőt rendszerük előtt nemcsak növény, sőt emberi testük is kénytelen meghajolni. Gyümölcstermő és dísz-fák a képeztet meghaladó alakokat öltenek, melyeket nyésés, hajlítás, oltás által érnek el; törpe és a legfuresabb idomu gyümölcsfák nagymennyiségű megművelésű szolgálatnak. Nem ritkán találunk varosokat érítő folyók bűtan lakó chinaiakat, kiket ezen kör-ülmenen egyáltalán nem negyvez abban, hogy kertjeik gyümölcs és díszfakkal s egyéb dus növényzettel ne díszekedjenek; dereglyeszerű vizijárművek tetején faldott a kellő magasságban földdel hordott talajt készítnek, azután erre bátran építkeznek s tenyésztenek növényzetet.

Mint fentebb említém, barbár szokás náluk az emberek testialakjának természetellenes idomítása, sőt ujonszülött kisedekedést, kik gyengének mutatkoznak a jövőndő élet át küzdésére, egyenest dísznek elő vetik, elássák, vagy más uton pusztítják el, mint ezredékel előbb a görögök tettek. A kisedek fejlesztőt kapnak koponyájuk hosszas alakítására; míg ez általában, addig a szegény leány-gyermekekre még kínosabb sors vár. Megjegyzendő azonban, hogy csakis a vagyonos — vagy születei előzoglal bíró családok leányeseméti részesülnek a kínzás e rum'ben, ugyanis: midőn a szerencsétlen leánya elérte 6-ik életévét, lábühelyét talpa alá erőszakolják, s azt oly erővel polyazzák össze, hogy az idővel odan, azonban míg ez megtörtént, óriási fájdalmakat áll ki az áldozat, s felöltött korban is csupán szolgák, vagy botok támogatásával megmozdulhat lakásuk szűk keretében. Az előbbekelőt az árulja el, kinek szöveg van nek szövege.

Szerencsésnek vallhatja magát e tekintetben az alsó osztály nőneme, kiknek labai meghagyatik épességben, hogy végezhesse fennakadás nélkül sokszor a teherhordó állattal azonos munkáját. Ott a szegény nők ninesenek kimélve, csupán a tehetőse osztály női vannak elkényeztetve, de most már nem a leg-sajnálattáméltóbb teremtmények-e azok, kiket a balsors megfoszt vagyunkolt (mert ott is van ám balsors!) émanuka-képtelensékké bűnitja, kidobnak az élet keseri viszontagságába! Szóbanak szép bölgyek! ugy-e jobb itthon előkelőségnek örvendeni az aránylag nagyobb lábakkal?

No de sokat is beszéltem ez érdekes fajról, szándékomban pedig csupán az volt, hogy egy mozzanatot festek, mely egy magában is mulattató.

Eltelkintve attól, miszerint Amerika San-Francisco városában figyeljük meg őket, hitelességből nem von le semmit, mert a kaliforniai arany mezők s folyam-medrek kincsei-nek felfedezési híre, oly tömegesen rándult át a „menyeli birodalom” kapuzi szűjtője, hogy azt a amerikai kormány kénytelen volt szigorúan megakadályozni, azonban a már tényleg ott települtek száma oly nagy volt, hogy Sz.-Franciscoban egy egész városrészt csupán chinaiak laknak. Ősi szokásait magfi-gyelése tehát annál hozzáférhetőbb, mert a keresztény műveltség közepette tehetjük azt.

A chinaiaknak ünnepeik közt csupán három van, a mely jelentékenyebb, u. m. a tavasz öröm-ünnepe, az aratási halásünnepek és az újév ünneplésségei. Legtarkább, mondhatjuk legféltlenebb képet nyújt az utóbbi, általános öröme gazdagnak, szegényeknek, ur-nak, szolgának, melyet körülményeikhez képest mindenki a lehető legfensőbbben ül meg.

Az ünnepi hangulat, az év utolsó hónapjának elejével veszi kezdetét. Az emberek ünnepi köntösökben járnak, a házak arany-papír s más rikkító díszszel látatnak el, szobáikat pedig rojt-díszszel s ujra festett, szinezett lampakkal, mécsekkal ékítik. Templomaikba pedig az istenek részére készletben levő minden drágaságukat előzépelik, hogy azokkal isteneik torzalkajait ragyogó pompába öltöztethessék, ilyenkor önműk a vakhit, hogy önmagát megfosztva, a természet feletti hatalomnak tartott bálvány-jelkép lábaihoz rakja megakartított fölírét. A hitbuzgó chinai, ezen cselekedetével megnyerni véli a következő új-éve istenei jóindulatát. Mennél inkább közeledik az ünnepe, annál tarkább s zajosabb válik az utcai élet s még inkább ragyog a házaikról a fénylő arany-papírral díszített korból és erkélyekről lezuhant tarka fűzerek, melyek az éjszaka s a nyalakság-árusok, egymást tulkiabálva, véveket tobor-zani. A hölgyek legdrágább öltönyükbe burkolva, arcaik rózsaporton festve, ajkaik ujra aranyozva, szemöldökük feketébbre pingálva mint egykorok, vesznek részt az ünnepi gyönyörökben. A gyermekek tarka lepkéket hordanak kezükben, melyek nyomásra pattognak, kepelelnek, s mindenütt duplán nyalakodnak, dobzódnak. Midőn az újév reggelen megvirradt

Budapest. 405-23. János és Tiszti Lajos igazgatók jelenlétében. Képesítő vizsgálatok eredménye a következő: a) 14 tanító-jelölt, ezek közül 6 jelenlegi tanító, b) 2 előadásos eredménytel. A vizsgálatok általában kiválóan sikerültek, ennek folytán Tiszti Lajos javadalmazására az igazgató

Pályázati hirdetmény.

A petrisi körjegyzői állomás, a volt körjegyző elhunytával megüresedvén, annak választás utján Petris községben leendő betöltésére határnapul f. é. július 20-án, d. e. II óráig tűzöm ki.

Miről pályázni kívánókat azon felhívással értesítem, hogy törvényszerűleg felszerelt pályázati kérvényeiket legkésőbb a választást előző napon benyújtsák.

Radna, 1886. június hó 24.

Csukay Sándor, szolgabíró.

421-2.3 3669 1886

Alkutatárgyalási hirdetmény.

Alólirott kir. államjósáigazgatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a pécska-kovácsnázi kincst. uradalomhoz tartozó alább felsorolt bértárgyak további hasznosítása iránt alólirott kir. államjósáigazgatóság hivatalos helyiségében (Deák Ferencz-utca 33-34. sz. a.)

1886. évi július hó 23-án, d. e. 10 órakor

alkutatárgyalás fog tartatni, melyre bérelni szándékozók 10 százalékos bántéppénzzel ellátva ezennel meghívtnak.

A feltételek a hivatalos órákban alólirott helyen betekintheők.

Alkutatárgyalás alá bocsátatnak:

- 1. a dombiratosi italméresi jog 856 frt — kr.,
2. a m.-bánhegyesi italméresi jog 2700 frt — kr.,
3. a tót-bánhegyesi italméresi jog 1601 frt — kr.,
4. a cs.-palotai 261508/1600 h. gödrös legelő, év és cat. hold 11 frt 35 kr. évi kikiáltási ár mellett.

Aradon, 1886. június 19-én.

M. kir. államjósáigazgatóság.

423-2.2

BUDAPESTI HIRLAP

Felhívás előfizetésre!

A „Budapesti Hirlap” VI. évfolyamát járja. E hat esztendő publicistai pályánk legszebb emlékeit egyesíti. Nehéz feladatokkal jár az ily napi közlöny megalapítása, de nekünk azokat gyönyörűség volt teljesíteni.

A magyar közönség a „Budapesti Hirlap”-ot mindjárt megindulásakor kiváló rokonszenvvel tüntette ki. A politikai irány, melyet választottunk és következetesen fenntartánk: a magyar faji és nemzeti érdekek ápolása, függetlenül minden párttól, úgy a kormánytól, mint az ellenzékétől, — megnyerte Magyarországon művelt osztályainak szentesítését.

A közönség lelkes támogatása tekintélyt adott szavának s eszelekvő befolyást biztosított neki úgy a politikai, mint a társadalmi közéletben. S hogy a „Budapesti Hirlap” az erkölcsi tényezőkkel nemcsak a nemzeti közszellem és tetterő felfokozásához járult, hanem hatása konkrét eseményekben is nyilvánult, — elég, ha két mozzanatra hivatkozunk: a császári-ügyre, melyen a „Budapesti Hirlap” olvasói régebben 14000 frtot, utjában pedig 4000 frtot megközelítő adománnyal nagyot lendítettek — s a közművelődési országos mozgalomra, melyet a „Budapesti Hirlap” kezdeményezett.

A „Budapesti Hirlap” politikai cikkei

valamint eddig, úgy ezentul is a legkiválóbb, legfüggetlenebb magyar publicisták írják, akik a közérdekeket pirtatlanul, mindig a nemzeti érdekek szolgálatában tárgyalják.

Politikai hireinket

egy a közhatalóságok, mint a monarchia külső képviselete köröböl megbízható magánösszeállításaink után szerezzük. Az országgyűlésről gyorsiról jegyzetek alapján szerkesztjük a tudósításokat, melyek a tárgyalások eleven képét s a beszédekből a lényegest nyújtják. A vidéki politikai és társadalmi közéletéről távirati értesítésekkel látunk el levelezőink s Magyarországon nines város vagy nagyobb község, hol a „Budapesti Hirlap”-nak 1-2 rendes levelezője ne volna.

Távirati tudósításai

Európa minden fővárosából: Bécsből, Londonból, Párisból, Berlinből stb., a politikai s egyéb eseményekről közfelfűtűntést keltenek. Ezek a „Budapesti Hirlap”-ot a leggyorsabban és legjobban értesült lappá tették.

A hányzor a hazai vagy külföldi események érdekessége, történeti fontossága igényli, a „Budapesti Hirlap” a szerkesztőségéből küld ki külön tudósítókat. Az utolsó keleti válság és háboru alatt az összes magyar lapok közt a „Budapesti Hirlap”-nak voltak a leggyorsabb és legkimerítőbb tudósításai, mert a szerkesztőség nem kímélt költséget és kifizető tóllu külön tudósítókat alkalmazott Konstantinápolyban, Belgrádban s a szerb főhadiszálláson, kiknek távirati, cikkei, tárcza levelei, tércyaprajzai a közönséget alaposan tájékoztatták. Tóth Béla, a lap belső munkatársa a válság alatt három hónapig idözött a Balkán félszigeten s cikkei az egész európai sajtót bejárták. Kelet fővárosaival most is állandó összeköttetésben vagyunk.

A „Budapesti Hirlap” nyomdai kiállításában igyekezünk a nyomdai technika minden eszközét felhasználni. Marinoni-féle párisi rotációs-gép, mely által lapunk nyomatik, biztosít róla, hogy a „Budapesti Hirlap”, mely naponként

18,000 példányban

jelenik meg, másfél óra alatt kinyomatva, pontosan érkezék az olvasók kezéhez. — Ajánljuk lapunkat és törekvéseinket továbbra is a mi lelkes magyar közönségünk rokonszenvébe, támogatásába.

Az előfizetés feltételei:

Table with 3 columns: Duration (Egész évre, Félévre), Price (14 frt - kr., 7 frt - kr.), and Unit (Negyedévre, Egy óra) with corresponding prices (3 frt 50 kr., 1 frt 20 kr.).

Az előfizetések vidékről legzérszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt:

Budapest, IV. k., kalap-utca 16. sz., a „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának

405-2.3

Tisztelettel

„A BUDAPESTI HIRLAP”

Munkánkat ingyen szolgálunk.

szervezőbizottság elnöke, Tóth Béla

Varjassy Lajos

Egy jó erkölcsü ifju mint gyakornok... WALLFISCH ARMIN bank- és váltó-üzletében, Aradon.

FUCHS G. első magyar tizedes- és százados-hidmérleg-gyára Budapest... Gazdasági gépek nagy raktára.

Legkitünőbb minőségű padolat lakk-festék. Meer Mór Schramm és Hörner.

Használt gabonaszákok eladása. PLESCH H., Arad, Megyeház-utca, Neuman-féle ház. Igérvények.

Arlejtési hirdetmény. A városi szegények házában elhelyezett egyének részére szükséges 13 drb férfi ingnek drbonkint 1 frt 70 kr.

Kész férfi- és gyermekruha-raktár.

STEINITZ E.

Aradon, főtér, Casino-épület.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt raktárát mindenemű

kész férfi- és gyermekruhákban

és utazó-bőröndökben.

Gyapjuszövet nadrágok . frt 2.50—7.	Salon-kabátok finom peruvienből . frt 12—22.
Tavaszi s őszi felöltők . frt 7—25.	Finom fekete öltönyök . frt 14—24.
Magyar öltönyök tricotszövetből . frt 7—28.	Finom béscsh öltönyök . frt 12—18.

Mindenemű gyermekruhák izléses kiállításban, jutányos áron.

Utazó-bőröndök kézi bőröndök 1 frt 20 krtól 8 frtig.
nagy női bőröndök 4 frttól 14 frtig.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

419—3.24

Kiváló tisztelettel:

STEINITZ E.

Kész férfi- és gyermekruha-raktár.

Nagy választék utazó-bőröndökben.

Nagy választék utazó-bőröndökben.

Nyári idényre

ajánljuk a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves figyelmébe dusan berendezett

FÉRFI-DIVAT- ÉS DISZMŰRAKTÁRUNKAT.

Allandóan nagy választék:

kemény kalapok 1.50—6.—ig (Cylinder és Clackok), lágy kalapok —.80—5.—ig, gyermekkalapok 50 krtól 2 frtig, üzleti siphok 40 krtól 1.20-ig, házi siphok 1 frttól 3-ig, férfi divatos ingek, kezelő és gallér avagy annélkül, fehér 1 frttól 3-ig, színes, carton, pique, zephir és oxford, gallér és kezelővel 1—3 frtig, színes munkás ing 50 krtól 1 frtig, alsó nadrágok 60 kr, 2 frt, külön gallér 1 dct. 12 drb 2—2.40-ig, kezelő 1 dct. 24 drb 3 frttól 5-ig, zsebkendő 1 dct. 12 drb 1 frttól 4-ig, finomabb 5—12 frtig, férfi harisnya 8 krtól 40-ig, finomabb 50 kr., 1 frt, 2 frtig, nyakkendők 10 krtól 1.50-ig, férfi bőr cipők 3.50—7 frtig, lakezipó 5—8 frtig, férfi cipő (brünnel) 2.50—5 frtig, vitorlavászon cipő 4 frtig, esőernyők 80 krtól 3 frtig, selyem 4—12 frtig, férfi napernyő 80 krtól 2 frtig, selyem 4—6 frtig, kézi bőröndök 80 kr, 2 frt, finomabb 3—12 frtig, utazó fa-bőrönd 2.50—10 frtig, továbbá pénz, dohány, szivar- és fényképszény és szelenczék, fényképtartók (album), tintatartók, tolltartók, illatszertartók, gyertyatartók, kártyaprés s több emlék és utazó tárgy és készletek, ugyazinté illatszer, mosdószappan, fogszappan (Zahn-pasta), fogpor, fogkefe, ruhakefe, hajkefe, férfi bőr cérna, és selyemkeztű stb.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség pártfogását kérve, kész szolgálattal

SUHAJDA és TÖRÖK,

az „Arany ember“hez Aradon.

175—30*

Főtér 21 szám, a két emeletes Spitzer-féle házban a megyeházzal szemben.

Fenyő:
deszka, lécz, zsömlely,
épülethez.

Erdélyi

épület-,
szerszám s tűzifa
raktár.

Tölgyfa:
deszka, palló, oszlop,
lécz.

Gross Mór

Aradon, fő-ut 31. szám alatt, a Széchenyi-gözmalom közelében.

416—2.3

Kitünő

magyar raffia-hárs

50 százalékkal olcsóbb mint az indiai raffia-hárs.

A magyar hárs ugyan azt a szolgálata-
tot teszi, mint az indiai, szálas
és hajlékony s így szőlő és
virágos kertek használ-
nátára nagyon
ajánlatos.

Bakk és cser
tűzifa,
gyújtóanyag ingyen.

Bognárfa,
tálp, küllő, tengely,
rud.

Nátha ellen!

Az 1885. évi országos kiállításán kitüntetett verseny és kivitel képességért, nagyban termelés és fontos javításért.

A kellemetlen idők alkalmával igen gyakoriak azon megbetegedések, melyeknek nátha lesz a következménye. A náthát többnyire nem is tartják betegségnek; sőt feltehetően nézet van elterjedve, hogy ha gyógyítják tovább tart, mintha nem gyógyítják.

Azonban mindkét nézet téves. — Elszár is a nátha gyakran kiállhatatlan fejfejtással, étvágytalansággal s kedély levertséggel jár, és csak legenyhébb formájában, a mely a takarítók erős lobogásán és azok túlságos elválasztásán nyilatkozik. — Azonkívül gyakran alapját képezi, úgy a rheumatizmusnak, mint különösen tüdőbajoknak is. E szerint a nátha gyógyítását különös figyelminkre kell méltatunk, és semmi esetre sem kell hagyni azt elhatalmasodni. — Ezt annyival is könnyebben megtehetjük, mert a dr. Hager által kitáltl gyógyítményer oly biztos, hogy 1 doboz dr. Hager-féle nátha labdacsek elfogyasztása után a nátha biztosan elmúlik.

Azért minden oly esetben, midőn esti megbűlés után fejünk fájni kezd, étvágyunk elmult, vagy torunk száraz, és érezzük a nátha előjelét, azonnal vegyünk dr. Hager nátha elleni labdacseket, és annak bevétele után minden bajtól megszabadulunk.

Sőt ha bármely megbűlés után azonnal beveszük a labdacseket, az abból eredhető minden bajnak elejét vettük.

Emlékeztetnem hozom meg, hogy a dr. Vost által Frankfurtból oly nagy hírnevet hozott „Kataris labdacsek“ csak a dr. Hager-féle labdacsek utánzatai, s mint minden utánzat természetesen az eredetivel nem mérhetőek.

Ezen a megbűlés káros következményei ellen oly biztos hatású labdacsek kaphatók Aradon:

Rezsnyay Máttyás

„Szentháromsághoz“ czim. gyógyszerárában.

Egy doboz ára 1 frt o. é.

Láz ellen!

Pályázati hirdetmény.

Az aradvárosi kereskedelmi középiskolánál egyfelől a német és francia nyelv, másfelől az áruismeret, vegyi és mechanikai, technologia tanszékére pályázat hirdetettik.

Az első tanszékén kívánatik a német és francia nyelvből középiskolákra szóló képesítés és a német nyelvnek teljes birtoklása.

A második tanszékén kívánatik a vegytan és természetrajzból középiskolákra szóló képesség s jártasság a vegyi és mechanikai iparműtanban, áruismeretben és vámkézelésben.

A megválasztandó tanárok tartoznak egy évi próba-időt szolgálmi évi 1200 frt fizetés mellett, a próbaév sikeres betöltése után rendes tanárokkal erősítettnek meg, évi 1400 frt fizetéssel a nyugdíj tekintetében főlvetetnek a városi tisztviselők kötelekébe.

Pályázni kívánók keilően felszerelt folyamodványukat f. é. július hó 10-ig az intézet igazgatójánál nyújthatják be.

Arad, 1886. június 1.

Salmay Gyula,

polgármester.

s felügyelő bizottsági elnök.

Legjobb és legolcsóbb padolat-lakk-festék.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy valódi borostyánkő-lakk festékem, mint legjobb, gyorsan száradó és igen tartós padolat lakk egyedüli eladási helye Arad város és környéke részére

MEER MÓR

jöhírnévek örvendő festékek kereskedésében, Aradon, főtér 4. sz. (a Nádor szállodával szemben létezik, a hol az 1 kilós bádóg dobozban, gyári ár mellett (1 frt kilója) árusítatik el Budapest, 1886. május hóban.

Maklary Gyula,

lakk- és festék-gyáros. 290—10.10

Az aradi piacon hallatlan csoda!!!

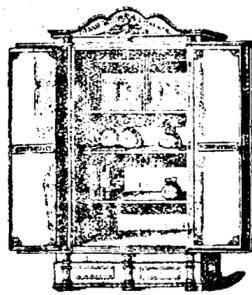
Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig.
Ejti corsották 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alszoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chiffon, pique, kreton vagy oxford 1.— 1.10, 1.20, 1.40, 1.50 frtig.
Férfi harisnyák párja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig.
Női harisnyák fehér és színes 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattenok 16, 18, 20, 25.
Koczkás és színes szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legújabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkocskák, kézi kosarak, utazó bőröndök, nap- és esőernyők, sétapálcák, nyakkendők, keztük, paplanok, asztalneműk, ágycakarok, gyermekruhák legújabbak nagy választékban és meglepő olcsó árakon kaphatók:

Kilényi Ad.

Aradon, főtér 20. sz.

Singer | A „NÁDOR“-SZÁLLODÁVAL SZEMBEN. | Singer

Amerikai varrógépek, vasbutor és pénzszekrények

gyári raktára

SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta

Azonkívül ajánlom

vasbutor gyári raktáromat nagyválasztékban.

Valódi amerikai Howe,
nevezetesen

WEHLER & WILSON, Singer, Grover s kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindenemű varrógépek javítása is eszközöltetik
Varrógépekhez szükséges kellekek.

Wiese T. és Tsa

a os. kir. osztrák és a kir. magyar ministeriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos

pénzszekrények

gyári raktára.